PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 138 (237) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, poniedziałek 15 października 1928 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Prawda 10.X. ogłasza depesze ajencji Taas z Warszawy w sprawie strajku w Łodzi. Tytuły tych depesz brzmią: „Napad policji na robotników“, „Rząd i przemysłowcy przeciwko robotnikom“, „Prowokacyjne kłamstwa „Głosu Prawdy“. W jednej z depesz pismo twierdzi, iż wbrew reklamowaniu spokojnego przebiegu strajku, codzień odbywają się starcia policji z robotnikami.

Prawda 10.X. ogłasza artykuł (A. Witkowskiego) o „walce klasowej w Polsce faszystowskiej“. Artykuł omawia przebieg strajku w Łodzi z punktu widzenia polskiej partji komunistycznej. Samoobrona robotników przed wyzyskiem kapitału utrudniana była w ciągu ostatnich lat przez kierownictwo związków zawodowych, pozostające pod wpływem PPS. Polska partja komunistyczna postawiła sobie zadanie zorganizowania walki robotników łódzkich pod hasłem podwyżki płac, 8-godzinnego dnia pracy, zwalczania racjonalizacji kapitalistycznej i ustawodawstwa faszystowskiego. Walka trwa od 6 miesięcy. Organizacja komunistyczna w Łodzi, przystępując do tej walki, musiała się liczyć nie tylko z terorem faszystowskim, lecz również z akcją kierownictwa związków zawodowych i pasywnością pewnej części zacofanych robotników. Organizacja obrała sobie za cel — wywołanie strajku pod kierownictwem partji komunistycznej. Agitacja jej dała pożądane wyniki. Połączono ja z hasłem zwalczania dyktatury faszystowskiej w Polsce oraz z hasłem ZSRR. W czerwcu PPS. unicestwiła wyniki walki przez osiągnięcie 6-procentowej podwyżki płac. W odpowiedzi na tę zdradziecką taktykę socjalistów wezwała organizacja komunistyczna w Łodzi robotników do dalszej walki, dodając do pierwotnych haseł gospodarczych nowe hasła polityczne o zwalczaniu dyktatury faszystowskiej i proklamowaniu rządu robotniczo-chłopskiego w Polsce. Rozporządzenie rządowe o tabeli kar ułatwiło walkę. Strajk wybuchł 17-go września, 19-go września strajkowało 43 tysiące robotników. Rząd cofnął się, znósł tabelę kar. Skorzystała z tego PPS., kładąc strajkowi kres. Kwestja podwyżki płac pozostała nierozstrzygnięta. Wobec tego rozpoczęła organizacja komunistyczna dalszą walkę. Zmuszono klasowe związki zawodowe do ponownego proklamowania strajku, którego hasła zredagowane zostały przez komunistów. Kierownictwo strajku pod względem politycznym i organizacyjnym zostało całkowicie opanowane przez partję komunistyczną. Strajk posiada olbrzymie znaczenie nie tylko dlatego, że objął 100 tysięcy strajkujących, lecz również dlatego, że po raz pierwszy po wielu latach klasa robotnicza Polski walczy o poprawę swego bytu pod komunistycznem kierownictwem. Strajk w Łodzi jest niewątpliwie strajkiem o gospodarczem podłożu, lecz w każdej chwili przeistoczyć się może w strajk polityczny. Przed robotnikami łódzkimi, przed organizacją polityczną w Łodzi nagromadzone są liczne trudności. Największe niebezpieczeństwo stanowi ewentualna ponowna zdrada socjalistów i likwidacja strajku z ich inicjatywy. Wobec tego niebezpieczeństwa organizacja komunistyczna dąży do doprowadzenia strajku do ostatecznego zwycięstwa. Organizacja jest pewna, iż zwycięstwo to da się osiągnąć.

Izwiestja 11.X. donosi w depeszy z Warszawy (Bratina), iż strajk górników w zagłębiu Dąbrowskim jest nieunikniony, o ile właściciele kopalni nie uwzględnią żądań związków robotniczych.

POLSKA A Z. S. R. R.

Krasnaja Armja 6.X. omawia w art. wstępnym pobyt Marszałka Piłsudskiego w Rumunji. Pismo twierdzi, że celem tego pobytu było zawarcie polsko-rumuńskiego sojuszu wojskowego przeciwko ZSRR. Podróż Marszałka Piłsudskiego do Rumunji oraz przemówienie wojewody Józewskiego świadczą, iż, korzystając z poparcia Anglji, Polska przygotowuje się do napadu na ZSRR.

Izwiestja 10.X. ogłaszają komentarze do depeszy ajencji Taas o pobycie oficerów polskiego sztabu generalnego w Finlandji. Zdaniem pisma cel odwiedzin państw bałtyckich przez oficerów polskich został wyjawiony podczas pobytu tych oficerów na Łotwie i w Estonji. Pobyt ten jest częścią akcji, zmierzającej do utworzenia frontu przeciwsowieckiego i pozostaje w ścisłym związku z pobytem Marszałka Piłsudskiego w Rumunji. Władze findandzkie zapraszając

oficerów polskich do odwiedzenia pogranicza wschodniego Finlandji podkreśliły ten cel podróży.

Prawda 13.X. ogłasza jako przedruk z charkowskiego pisma „Komunist“ list prezydenta ukraińskiej republiki ludowej Andrzeja Lewickiego do ministra spraw zagranicznych wymienionej republiki. Treść tego listu — wdg. dziennika — „rzuca snop światła na rolę narodowo-burżuazyjnych partji Ukrainy zachodniej we współczesnej Polsce oraz na sprawę udziału tych partji w przygotowaniu agresji piłsudczyków przeciwko ZSRR“. List pisany był przez Lewickiego w czerwcu r. b. Lewicki donosi, iż rozpoczął rokowania z działaczami ukraińskimi w Małopolsce wschodniej w celu doprowadzenia do porozumienia pomiędzy rządem Rzeczypospolitej Polskiej a nimi. W rokowaniach tych wzięli udział Dymitr Lewicki i Włodzimierz Celewicz jako reprezentanci Undo. Rząd polski chce pozyskać współpracę parlamentarną posłów ukraińskich, lecz domaga się, aby złożyli w sejmie deklarację swej lojalności w stosunku do państwa oraz stanęli na stanowisku państwowości polskiej. Lewicki uznaje, iż porozumienie pomiędzy rządem Rzeczypospolitej a Undo miałoby wielkie znaczenie dla emigracji ukraińskiej w Polsce, wówczas bowiem ukraińcy w Małopolsce wschodniej współpracować mogliby z tą emigracją. W komentarzach, ogłoszonych do tego listu przez „Komunist“ jest mowa o tem, że list Andrzeja Lewickiego dowodzi ponownie finansowania przez rząd polski „sztabu kontrrewolucyjnej hołoty“, którą proletarjat Ukrainy sowieckiej wyrzucił ze swego terytorjum“.

PAŃSTWA AZJATYCKIE A ZSRR.

Prawda 11.X. omawia politykę japońską w Chinach z sowieckiego punktu widzenia. Podkreślając, że rząd japoński i prasa zapewniały o stanowczej decyzji Japonji nierozpoczynania rokowań z Nankinem przed cofnięciem anulowania traktatu handlowego pomiędzy Chinami a Japonją przez rząd nankiński, pismo stwierdza, iż odwołanie tego anulowania nie nastąpiło, zaś Japonja w osobie premjera Tanaka oświadczyła, że jest gotowa rozpocząć rokowania z Nankinem. Premjer Tanaka tłumaczy tą gotowość stabilizacją rządu nankińskiego oraz wpływem pobytu nankińskiego generała Czan-Czuna w Japonji. Pierwszy powód nie wytrzymuje z sowieckiego punktu widzenia krytyki: stabilizacja rządu nankińskiego oparta jest wyłącznie na poparciu Ameryki i Anglji, czyli na porozumieniu z imperjalizmem. Sytuacja wewnętrzna w Chinach nie sprzyja bynajmniej tej stabilizacji. Natomiast pobyt gen. Czan-Czuna w Japonji może być rozpatrywany jako rzeczywisty powód oświadczenia Tanaka. Delegat rządu nankińskiego z pewnością zapewnił rząd japoński o tem, że rokowania przyniosą Japonji pożądane wyniki. Bez tej pewności nie odważyłaby się Japonja na rozpoczęcie rokowań.

SYTUACJA POLITYCZNA NA ŁOTWIE.

Prawda 9.X omawia wyniki wyborów do sejmu łotewskiego. Podczas wyborów w państwach burżuazyjnych klasy posiadające usiłują zawsze pozbawić klasę robotniczą współpracy jej najbardziej czynnych jednostek. Lecz to, co się obecnie dzieje na Łotwie, przekracza wszystkie dotychczas znane przykłady. Burżuazja łotewska wzoruje swoją akcję na akcji carskich siepaczy w 1905 roku. Setki robotników wtrącono do więzień. W stosunku do aresztowanego Straupmana zastosowano wyrafinowane tortury. Klasa robotnicza wszystkich krajów powinna wszcząć akcję protestu przeciwko terorowi białej reakcji na Łotwie. Straupman powinien być wyzwolony z rąk katów łotewskich.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE PARTYJNE.

Prawda 11.X. ogłasza odezwę C. K. ukraińskiej partji komunistycznej (KPBU) do wszystkich członków tej partji. Odezwa traktuje sprawę wyborów do biur organizacyj partyjnych. Wybory te odbywać się powinny pod hasłem „ani kroku wstecz od decyzji XV zjazdu“. Oznacza to, że partja powinna dążyć do uprzemysłowienia kraju i do rozwoju ciężkiego przemysłu, do podniesienia poziomu rolnej gospodarki włościańskiej oraz rozwoju wielkiej kolektywistycznej gospodarki rolnej, do wzmocnienia związku proletarjatu z biedotą włościańską i włościaństwem średniozamożnem. Zwalczając mieńszewickie poglądy opozycji trockistów partja powinna zwalczać również prawicowe odchylenia i prądy. Wszelka obojętność w stosunku do tych prądów oraz solidaryzowanie się z niemi ma być surowo tępiona.

Prawda 11.X. ogłasza uchwały kilku robotniczych wieców partyjnych w Leningradzie i Moskwie. Uchwały te omawiają niebezpieczeństwo „prawicowego odchylenia“ („prawyj ukłon“) w partji. Jest zjawisko nowe, które po raz pierwszy omawiane było w prasie sowieckiej zaledwie przed tygodniem. Uchwały organizacyj partyjnych określają „odchylenie prawicowe“, jako dążenie wielu komunistów robotników do rewizji całokształtu polityki partyjnej i światopoglądu leninowskiego na tle trudności aprowizacyjnych. Liczni robotnicy komuniści sądzą, że trudności te są skutkiem polityki partyjnej w stosunku do „kułaków“ i żądają rewizji tego stosunku oraz zabezpieczenia wolności produkcji rolnej. Uchwały te zwalczają tego rodzaju pogląd, jako będący w sprzeczności z całokształtem sytuacji miedzynarodowej i wewnętrznej ZSRR. Sytuacja ta wymaga od ludności ZSRR. pracy nad uprzemysłowieniem państwa. Zarówno akcja „trockistów“, jak i akcja zwolenników „prawicowego odchylenia“, szkodzą państwu i powinny być surowo zwalczane. Poglądy „trockistów“ potępiane są jednak w tych uchwałach o wiele ostrzej niż poglądy zwolenników „prawicowego odchylenia“.

Izwiestja 4.X donosi o wykluczeniu poety Narbuta z partji. Powodem wykluczenia stało się postępowanie Narbuta w 1919 roku, w którym złożył nielicującą z godnością członka partji zeznania w kontrwywiadowczym urzędzie armji Denikina.

POLITYKA SOCJALNA I ZAWODOWA.

Prawda 10.X. podaje, że komisarjat ludowy ubezpieczeń społecznych opracował projekt ustawy o państwowym ubezpieczeniu rolników w wieku powyżej 65 lat. Rolnicy ci, którzy nie mają własnych środków utrzymania, otrzymywać mają ze skarbu zapomogi miesięczne w wysokości 40 — 60 rubli.

SPRAWY KOŚCIELNE.

Trybuna Radziecka 7.X. w art. wstępnym p. t. „Do walki z religją" nawołuje komunistów polskich w ZSRR do wprowadzenia pierwiastku przeciwreligijnego do całokształtu swej akcji politycznej.

Nowoje Wremia 9.X. występuje przeciwko metropolicie Eulogjuszowi oraz przeciwko odłamowi demokratycznemu prasy rosyjskiej na emigracji, zarzucając zarówno metropolicie jak i pismom demokratycznym, iż chcą pozbawić duchowieństwo prawosławne na emigracji prawa politycznego wypowiadania się w przeciwsowieckim duchu, wypowiadając się równocześnie w duchu lojalności wobec władzy sowieckiej w ZSRR.

SPRAWY GOSPODARCZE.

Prawda 10.X. omawia widoki aprowizacji ludności stolicy ZSRR. Sowieckie organizacje spółdzielcze czynią wysiłki dla organizacji dowozu mąki i zboża do Moskwy. Wysiłki te zagwarantują ludności Moskwy posiadanie wystarczających zapasów mąki. Natomiast brak kasz odczuwany będzie w dalszym ciągu w drugiej połowie b. m. i w listopadzie. Kasze sprzedawane będą wyłącznie członkom spółdzielni na podstawie specjalnych kartek. Zapotrzebowanie ludności Moskwy na mięso pokryte będzie w całości. Zapotrzebowanie na tłuszcze pokryte będzie w wysokości 75%, na jaja — w wysokości 80%.

Prawda 4.X omawia w art. wst. ogólną sytuację na rynku konsumcyjnym w ZSRR. Skup zboża we wrześniu dał wyniki dodatnie. W październiku objaw ten trwa i spowodować musi zwiększone zapotrzebowanie na wytwory przemysłowe. Wiadomości z prowincji nie świadczą narazie o tym zapotrzebowaniu, lecz sytuacja na giełdzie towarowej w Moskwie stwierdza istnienię pewnego naprężenia na rynku. Kupcy prywatni nabywają chętnie towary, płacąc za nie w gotowiźnie. To jedno świadczy o braku zapasów w zakresie wielu towarów oraz o tem, iż wytwórczość przemysłu nie może nadążyć zapotrzebowaniu rynku. W przemyśle włókienniczym liczne fabryki sprzedały swoją produkcję na kilka miesięcy zgóry. Odczuwa się brak artykułów metalowych i obuwia. Jako środek, który użyć może w sytuacji, pismo zaleca usilnie ściąganie zaległości podatkowych, opłat ubezpieczeniowych i likwidację zadłużenia ludności w stosunku do kooperacji, czyli wywarcie pewnego nacisku fiskalnego na ludność w celu zmniejszenia będących w obiegu środków płatniczych.

Wozroždenje 11.X. donosi na podstawie uzyskanych z ZSRR wiadomości, że we wszystkich większych miastach odczuwane są trudności aprowizacyjne. Stosunkowo najlepiej przedstawia się sytuacja w Moskwie. W Leningradzie brakuje masła i jaj. W Charkowie kolejki przed sklepami tworzą się o piątej godzinie rano. Miasta ukraińskie zupełnie pozbawione są towarów włókienniczych. Niektóre okręgi w USRR mają być skazane na klęskę głodu.

NOTATKI I INFORMACJE.

RÓŻNE.

Izwiestja 4.X. ogłaszają oświadczenia Ingułowa na zjeździe prasy sowieckiej w sprawie t. zw. pism włościańskich. Kierunek tych pism nie odpowiada wymaganiom polityki sowieckiej. Redakcje ich chlubią się swym liberalizmem, oświetlają zagadnienia polityczne w duchu sprzecznym z ideologją komunizmu, unikają w swej terminologji takich określeń jak „biedota wiejska" lub „kułacy", znajdują się naogół pod wpływem drobnej burżuazji. W najbliższej przyszłości poczynione będą kroki, które uwolnić mają prasę włościańską w ZSRR od tych niepożądanych wpływów.

Krasnaja Armja 6.X. donosi o napadzie nieznanych sprawców na lotnisko wojskowe w Charkowie. Podczas napadu jednego z napastników zabito, inni uciekli. Tożsamości zabitego nie zdołano ustalić.

Prawda 9.X. donosi o nominacji b. naczelnika wydziału dalekowschodniego komisarjatu ludowego spraw zagranicznych Mielnikowa na stanowisko generalnego konsula ZSRR w Charbinie.

Izwiestja 9.X. donoszą z Władywostoku o przybyciu tam 15-tu byłych urzędników ambasady sowieckiej w Pekinie, zwolnionych z więzienia chińskiego po 17-tu miesiącach prewencyjnego aresztu.

Izwiestja 9.X. donoszą o zgonie swego naczelnego redaktora, członka C. K. partji Stiepanowa-Skwarcowa.

Prawda 10.X. donosi, że podczas uroczystości z okazji 11-tej rocznicy rewolucji bolszewickiej w Rosji delegacja proletarjatu moskiewskiego w liczbie 350 osób odwiedzi Charków. Odwiedziny te stanowić będą odpowiedź proletarjatu Moskwy na pobyt delegacji proletarjatu ukraińskiego w stolicy ZSRR.

Izwiestja 11.X. donoszą o aresztowaniu ośmiu kontr-rewolucjonistów z b. pułkownikiem Węgrzynowskim na czele. Kontr-rewolucjoniści ci działali w okolicach Kijowa, ukrywając swe właściwe oblicze pod maską sowieckiej komuny rolniczej.

ARTYKUŁY NIEUWZGIĘDNIONE.

Prawda 10.X. Piąta rocznica istnienia międzynarodówki włościańskiej. — Porażka socjal-demokracji.

Poslednija Nowosti 10.X. W Polsce (korespondencja z Warszawy).

Zak. Gr. Prac. Dr., S. z. o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40

Drukowane na prawach rękopisu.